

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-816

30.9.2022

If Skadeforsikring NUF

Næringsliv

Erstatningsoppgjør etter brann – kontormøbler.

Den 19.12.20 oppstod det brann i et bolighus som ble benyttet som lager for sikredes firma. Sikrede hadde gjennom firmaet tidligere solgt kontormøbler. I brannen ble kontormøblene skadet. Møblene var ca. åtte år gamle, men ubrukt. Sikrede meldte skaden til selskapet og oversendte en liste over møblene som gikk tapt i brannen. Sikrede beregnet det totale tapet for å være kr 620 000. Selskapet tilbød en samlet erstatning på kr 250 000 for gjenstandene, bortkjøring, rydding og renter. Sikrede var uenig i oppgjøret og mente at gjenstandene var verdt mer, samt at kostnadene ved rydding ville overstige det selskapet hadde tilbudt. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder tvist om erstatningsoppgjør etter brannskade.

Sikrede var omfattet av en Eiendomsforsikring med en forsikringssum på kr 382 173. I de tilhørende forsikringsvilkårene fremgikk bl.a. følgende:

4 Hva som er forsikret

4.1 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter de gjenstander og interesser som framgår av forsikringsbeviset.

4.1.1 Forsikret eiendom

4.1.1.1 Maskiner, inventar og eiendeler

Maskiner, inventar og eiendeler som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet, eller i drift av offentlige eller private virksomheter - med faste eller løse installasjoner, så som maskinfundamenter av ethvert slag, alle tilknyttede rør og ledninger, maskiners ventilasjonsanlegg m.v.

For gjenstander som er innført til Norge (kjøpt eller mottatt som gave) og som ikke er deklartert i henhold til gjeldende regelverk, er forsikringen begrenset til beløp tilsvarende lovlig tollfri innførsel, se Tolloven/Merverdiavgiftsloven med forskrifter.

4.1.1.2 Varer

Varer, herunder råvarer, halvfabrikata, ferdige varer, handelsvarer, hjelpestoffer, driftsmaterialer, emballasje og lignende.

(...)

10.4 Erstatningsberegning maskiner og eiendeler

10.4.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart for skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før skaden, fratrullet verdien etter skaden.

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.

Frdrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av gjenstanden/maskinens eller delen/komponentens verdi for skaden.

(...)

10.4.2 Uten gjenanskaffelse eller reparasjon

For ting som uansett årsak ikke er eller vil bli reparert eller gjenanskaffet innen tre år etter at skaden inntraff, beregnes erstatningsgrunnlaget som angitt i punktet "Ved gjenanskaffelse eller reparasjon" ovenfor, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdien som følge av skaden.

10.5 Erstatningsberegning varer

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon til samme - eller vesentlig samme - stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden fratrasket verdien etter skaden, begge beregnet i samsvar med reglene for forsikringssum. Ved totaltap settes erstatningsgrunnlaget til verdien før skaden.

Den 19.12.20 oppstod det brann i et bolighus benyttet som lager for sikredes firma. Firmaet hadde tidligere solgt kontormøbler. I brannen ble kontormøblene skadet. Møblene var ca. åtte år gamle, men ubrukt. Sikrede meldte skaden til selskapet og oversendte en liste over møblene som gikk tapt i brannen. Sikrede beregnet det totale tapet for å være kr 620 000.

Den 24.2.21 etterspurte selskapet nærmere dokumentasjon på verdien av møblene. Selskapet ba sikrede om å opplyse om når driften ble lagt ned og hva varelageret ble priset til ved avviklingen. Selskapet informerte om at det ville avvente utbetaling av erstatning inntil brannårsaken var kjent.

Den 3.3.22 informerte selskapet om at det ville tilby en total utbetaling på kr 200 000. Selskapet vurderte verdien av møblene til å være 20–25 % etter fradrag av ukurant/usalgbart utstyr, totalt kr 152 725.

Sikrede var uenig i verdivurderingen og klagde selskapets avgjørelse inn for kundeombudet.

Selskapet tilbød etter dette en samlet erstatning på kr 250 000 for gjenstandene, kostander til bortkjøring/rydding og renter. Selskapet forklarte at erstatningstilbudet ble fastsatt noe skjønnsmessig.

Sikrede krever ytterligere erstatning og mener at tilbudet som er fremlagt er feil.

Erstatningssummen er veldig lav. Sikrede mener det må legges til 8/8,5 % rente fra 20.2.21 til utbetaling ca. 13 mnd. senere. I tillegg må det legges til kostnader knyttet til opprydning som fort passerer kr 50 000. Det er mye varer og mange containere til ca. kr 4 000 pr. stk., og det er usortert avfall som må kjøres vekk. Dersom man trekker fra kostnader knyttet til opprydning og renter, er erstatningen på kun kr 180 000, av en forsikringssum på kr 385 000. Sikrede var meget forsiktig med å forsikre varer til kr 620 000 eller mer, som er netto innkjøp pris uten mva. Sikrede har holdt forsikringssummen lav fordi varelageret var ca. åtte år gammelt, men ubrukt.

Sikrede opplyser om at han har jobbet med kontormøbler i 35 år og aldri sett utsalg av kontormøbler med 85 % rabatt. Oppgjøret virker konstruert og oppdiktet. Firmaet er heller ikke avsluttet, det har det aldri blitt. Sikrede solgte firmaet i desember 2021, og bokført verdi er sendt til selskapet for lenge siden. Sikrede informerer også at han sporadisk har solgt møbler fra lageret de siste årene.

Videre anfører sikrede at kravet ble meldt rundt juletider i 2020, slik at det må regnes renter allerede fra dette tidspunktet.

Selskapet avviser krav om ytterligere erstatningsutbetaling. Kontormøblene kan muligens betraktes som varer, men det er allikevel tvilsomt om disse kunne betraktes som særlig salgbare varer på skadedagen. De må i så fall betraktes som ukurans etter å ha stått lagret i så mange år. Det er ingen dokumentasjon på at møblene har vært forsøkt solgt i løpet av lagringstiden, ei heller at disse varene er bokført med verdi i firmaet. Med bakgrunn i dette har selskapet vurdert tingene som "eiendeler". Etter vilkåret skal da verdsettelsen skje etter vilkårets pkt. 10.4. Saksbehandler har skjønnsmessig vurdert omsetningsverdien av hele tapet til 25 % av verdien, altså kr 152 725. Strengt tatt skulle da erstatningen vært begrenset til dette beløpet, pluss kostnader til fjerne/kaste restene, i henhold til vilkårets pkt. 4.1.2. I tillegg ville eventuelle renter som følge av forsinket betaling bli betalt i henhold til fal. § 8-5. I stedet tilbød saksbehandler en samlet erstatning på kr 250 000 for gjenstandene (omsetningsverdi), samt kostnader til bortkjøring/rydding og eventuelle renter.

Selskapet bemerker at det skjønnsmessig fastsatte erstatningstilbudet som er gitt synes rimelig og fornuftig, og alt annet enn snaut. Hoveddelen av erstatningsbeløpet skal avspeile gjenstandenes omsetningsverdi (reduksjon i omsetningsverdi), og dette må nødvendigvis bli noe skjønnsmessig. I dette tilfellet hadde gjenstandene tross alt stått ubrukt og lagret i seks–åtte år, uten å være omsatt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om selskapets erstatningsberegning er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

I forsikringsbeviset er posten "Maskiner og eiendeler" angitt med "Forsikringssum" kr 382 173.

Forsikringssummen i en forsikringsavtale er det beløpet sikrede velger å forsikre sine gjenstander for, og dette beløpet er også grunnlaget for premieberegningen. Forsikringssummen angir også maksimum for selskapets ansvar for de gjenstander den omfatter. Se sak FinKN 2021-972.

Selskapet har vist til at erstatningsoppgjøret må foretas med utgangspunkt i vilkårspkt. 4.4.4.4 om Maskiner, inventar og eiendeler. Sikrede har slik vi forstår det bestridt dette, og mener at de tapte gjenstandene må regnes som varer ihht. pkt. 4.1.1.2.

Etter vårt syn er ikke dette spørsmålet avgjørende for saken. Sikrede har etter pkt. 10.4 som gjelder erstatningsberegning for maskiner og eiendeler, og pkt. 10.5 som gjelder erstatningsberegning varer, kun krav på det gjenstandene var verdt på skadetidspunktet, altså omsetningsverdien/gjenanskaffelsesverdien før skaden, fratrukket verdien etter skaden.

Sekretariatet vil bemerke at vi ikke kan vurdere møblenes verdi på selvstendig grunnlag. Når vi vurderer en sak må vi derfor forholde oss til sakkyndige rapporter og uttalelser partene har fremlagt. Det er videre sikrede som har bevisbyrden for at selskapets vurdering av tapet er feil. jf. eksempelvis FinKN 2018-380 og 2019-165.

Sikrede har forklart at innkjøpspris av møblene var kr 620 000. Selskapet har dekket ca. 25 % av denne verdien. Ut fra sakens opplysninger kan vi ikke se at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon som tilsier at selskapets verdivurdering er feil, heller ikke hva gjelder kostnader til bortkjøring og rydding. Det er ikke fremlagt en sakkyndig vurdering som sier noe om verdien av de tapte gjenstandene. Det er heller ikke dokumentert salg av møbler de siste åtte–ti årene.

Sekretariatet finner derfor ikke grunnlag for å imøtegå den forsikringsutbetalingen selskapet har utbetalt, som delvis er vurdert ved skjønn. Etter sekretariatets vurdering har ikke sikrede fremlagt tilstrekkelig bevis for at møblene var verdt mer enn det selskapet har tilbudt erstatning for.

Så lenge det ikke er fremlagt salgsannonser for tilsvarende gjenstander, uttalelser fra sakkyndige etc. som tilsier at selskapets vurdering er uriktig, har sekretariatet ikke forutsetninger for å sette til side den verdivurdering som er gjort av selskapet. Vi legger derfor til grunn at det kontantbeløp som er utbetalt tilsvarer tapet for møblene, renter og kostnader for bortkjøring/rydding. Nemnda har for øvrig ved en rekke

anledninger avvist lignende spørsmål fra behandling fordi det krever en bevisvurdering utover det nemnda vanligvis gjør, se blant annet FinKN 2020-944 og 2020-610.

Sekretariatet vil for øvrig knytte en kort bemerkning til sikredes anførsel om at utsalg av kontormøbler på 85 % rabatt ville vært usannsynlig. Selskapet har valgt å dekke 25 % av 620 000. Dersom man skal legge sikredes argumentasjon til grunn, vil ikke det utgjøre ikke en "rabatt" på 85 %, men 75 %. Slik sekretariatet vurderer saken, anser vi ikke en slik verdireduksjon for møbler som er ca. åtte år gamle å være feil alene på dette grunnlag.

Avslutningsvis viser vi til fal. § 8-4 første ledd, hvor det fremgår at "Sikrede har krav på rente av sitt tilgodehavende når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet". Renter beregnes etter satser for forsinkelsesrenter, fastsatt hvert halvår.

Vi forstår det slik at det er enighet om at sikrede meldte skaden til selskapet den 20.2.21. I så fall skal renter beregnes fra 20.4.21 til 3.3.22, som var da selskapet utbetalte erstatning. Utbetalingen på kr 250 000 omfatter forsinkelsesrenter for perioden. Sekretariatet finner ikke å kritisere selskapet på dette punkt.

På bakgrunn av ovennevnte synes selskapets verdifastsettelse i foreliggende sak å være i tråd med hva selskapet plikter å erstatte i henhold til vilkårene.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).